

PROTOKÓŁ
Z POSIEDZENIA ZG PTK
1914

2a.

3748

POLSKIE TOW. KRAJOZNAWCZE.

T-247

PROTOKÓŁ

Posiedzenia Zarządu Głównego z udziałem Delegatów Oddziałów Prowincjonalnych w Warszawie

dnia 18 i 19 kwietnia 1914 r. w lokalu T-wa Krajoznawczego w Warszawie.

Zebrańie zagał prezes K. Kulwiec w obecności Członków Zarządu Głównego: M. Wisznickiego, E. Boguckiego, St. Thugutta, W. Dąbrowskiego, T. Koszutskiego, Fr. Bąkowskiego, F. Liszewskiego, K. Sławińskiego, oraz 26 delegatów Oddziałów Prowincjonalnych, a mianowicie:

- z Błonia (A. Chrzanowski).
- „ Kalisza (J. Dąbrowski i A. Ziółkowski).
- „ Kiele (M. Koczanowicz, E. Padechowicz i T. Włoszek).
- „ Kutna (H. Miaczyński).
- „ Lublina (Dr. J. Skibiński).
- „ Łomży (M. Bodalski).
- „ Łowicza (A. Chmielińska, K. Kiślański).
- „ Łodzi (J. Adamowicz).
- „ Olkusza (J. Osmołowski).
- „ Ostrołęki (F. Bruzdowicz, A. Chętnik, P. Szymański).
- „ Ostrowca (ks. L. Muszalski, J. Żakowski).
- „ Piotrkowa (W. Matuszewski, M. R. Witanowski).
- „ Radomia (A. Wicherkiewicz).

- z Siedlec (G. Moczarski).
- „ Sosnowca (Szwedowska, J. Drzewiecki, A. Sujkowski).
- „ Wielunia (T. Gałazka).
- „ Włocławka (W. Piasecki).
- „ Zawiercia (K. Piotrowski).
- „ Żbikowa (W. Chełmiński J. Szczepkowski).

Porządek dzienny przewidywał następujące sprawy:

Sobota d. 18/IV o godz. 8-ej w.

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu ze Zjazdu poprzedniego.
3. Sprawozdanie z wykonanych uchwał dawniejszych.
4. Zebranie towarzyskie.

Niedziela d. 19/IV o godz. 10-ej rano.

Referaty Zarządu Głównego.

1. O ogólnej działalności Oddziałów Towarzystwa w r. 1913 M. Wisznicki.
2. Metoda wykreślna w zastosowaniu do sprawozdań rocznych T-wa Fr. Bąkowski.
3. O zmianie schematu sprawozdań rocznych. M. Wisznicki i W. Dąbrowski.
4. O niektórych postulatach naszych organizacji społecznych, K. Kulwieć.
5. Bibliografia miast prowincjonalnych, St. Thugutt.
6. Związek muzeów polskich, K. Kulwieć.
7. Dopełnienie listy członków-korespondentów T-wa, K. Kulwieć.

Wnioski Oddziałów Prowincjonalnych:

Oddziału Błońskiego.

1. „O wyborze i ujednostajnieniu pieśni polskich dla wycieczek krajoznawczych“.
2. „O konkursie na hasło Towarzystwa“.

Oddziału Lubelskiego.

1. „O pozostawieniu Oddziałom swobody w umieszczaniu opisowych sprawozdań z rocznej działalności w Roczniku T-wa“.

2. „O zobowiązaniu Oddziałów do prenumerowania wszystkich pism polskich krajoznawczych“.

3. „O potrzebie zwrócenia się do Krakowskiej Akademji Umiejętności w sprawie przyspieszenia wydawnictwa pozostałych rękopisów O. Kolberga pracy jego „Lud“.

Oddziału Łowickiego.

„O wyjednaniu pozwolenia na demonstrowanie pewnych seryi przezroczy na zebraniach miesięcznych T-wa“.

Oddziału Łódzkiego.

1. „O zwoływaniu zjazdów delegatów w przeddzień zebrań ogólnych Centrali w Warszawie“.

2. „O zmianie schematu sprawozdań kasowych“.

Oddziału Ostrołęckiego.

„O potrzebie wyszkolenia kierowników wycieczek krajoznawczych“.

Oddziału Radomskiego.

„O potrzebie zniesienia „dziesięciny“, nadmiernie obciążającej budżet Oddziałów prowincjonalnych“.

Po ustaleniu porządku dziennego i stwierdzeniu, że oddziały: Chełmski, Częstochowski, Grajewski, Grójecki, Jędrzejowski, Koniński, Miechowski i Mławski delegatów swych nie nadesłały, przewodniczący wezwał sekretarza E. Boguckiego do odczytania protokołu z posiedzenia poprzedniego.

Protokół został odczytany i przyjęty bez zmian.

Następnie prezes Kulwiec zdał sprawę z wykonania uchwał poprzednich, a mianowicie:

a) porządek dzienny nadesłano oddziałom na miesiąc przed terminem zjazdu.

b) Instrukcyja do zbierania pomników ludzi zasłużonych krajowi została wydrukowana w № 52 „Ziemi” z r. 1913.

c) Opracowano i rozdano kwestyonyusz w sprawie informacji niezbędnych dla kierowników wycieczek.

Zarząd Główny wprowadził oznaczanie członków swych, zalegających w opłacaniu składek, gwiazdkami w roczniku; na przyszłość i oddziały powinny zastosować to samo.

Stosownie do zapowiedzi do rocznika P. T. Kr. został wprowadzony dział bibliograficzny i statystyczny.

Po sprawozdaniu Zarządu z kolei składali swe sprawozdania delegaci Oddziałów z wykonanych uchwał, a mianowicie:

Oddział Błoński. Kolportowanie wydawnictw prowadzone jest energicznie, a szczególnie pocztówek i broszurki p. t. „Poznaj swój kraj”.

Inwentaryzacya pomników, cmentarzy i kościołów wykonana być jeszcze nie mogła, będzie jednak na wyznaczony termin ukończona.

Oddział Kaliski. Kolportaż stały niezorganizowany, tylko na zebraniach miesięcznych wydawnictwa są sprzedawane.

Inwentaryzacya pomników rozpoczęta i prowadzona jest systematycznie przez p. Raciborskiego.

Oddział Kielecki. Kolportaż idzie dość dobrze — do inwentaryzacyi zaś jeszcze nie przystąpiono, lecz w najbliższym czasie sprawa ta zostanie rozstrzygnięta.

Oddział Kutnowski. Kolportaż wydawnictw idzie dość słabo, — inwentaryzacya niebawem będzie rozpoczęta, lecz delegat jednocześnie nadmienia, że Kutno i okolice pomników mają b. mało.

Oddział Lubelski. Kolportażem wydawnictw oddział nie zajmuje się wcale, gdyż niektórzy członkowie Zarządu Oddziału uważają, że Towarzystwu nie wypada zajmować się „kramarstwem”, a o zajmowaniu się inwentaryzacyą w Lublinie delegat nic nie słyszał. Należałoby może Zarządowi Oddziału przypomnieć uchwały w tym względzie zjazdów poprzednich.

Oddział Łomżyński. Kolportaż wydawnictw idzie dość słabo, choć Zarząd stara się o rozpowszechnianie drukowanego słowa krajoznawczego. Inwentaryzacya rozpoczęta i prowadzona jest dość systematycznie.

Oddział Łowicki. Kolportaż idzie ospale, a tylko pocztówek oddział sprzedaje dużo. Inwentaryzacyi nie rozpoczęto.

Oddział Łódzki. Kolportaż wydawnictw idzie bardzo dobrze, a szczególnie broszury „Poznaj swój kraj”. Inwentaryzacya rozpoczęta.

Oddział Olkuski. Kolportaż wydawnictw idzie b. pomyślnie. Inwentaryzacya nie rozpoczęta, i rozpoczęta być nie może z powodu braku fotografa. Delegat proponuje, by Zarząd przysłał fotografa, a Oddział przygotowuje opisy. Zarząd Główny propozycyę przyjął.

Oddział Ostrołęcki. Sprzedaż wydawnictw idzie miernie, a tylko pocztówki cieszą się dużem powodzeniem. Inwentaryzacya zaczęta i prowadzona będzie nadal.

Oddział Ostrowiecki. Kolportaż wydawnictw idzie dość dobrze, a szczególnie sprzedaż pocztówek. Do inwentaryzacyi przystąpiono, dużo materiału w tym kierunku już zebrał ks. Wiśniewski.

Oddział Piotrkowski. Kolportaż wydawnictw bardzo słaby. Inwentaryzacyę prowadzi się od lat 2-ech.

Oddział Siedlecki. Wobec zmiany zarządu delegat wstrzymuje się od sprawozdania z działalności zarządu poprzedniego.

Oddział Zagłębia. Kolportaż wydawnictw dość słaby. Do inwentaryzacyi nie przystąpiono, a to z powodu, że ani w Zagłębiu ani w poblizkiej okolicy żadnych godnych uwagi pomników niema.

Oddział Wieluński. Kolportaż wydawnictw rozwija się dość pomyślnie. Co się tyczy inwentaryzacyi cmentarzy i kościołów, to nie rozpoczęto jej, a to z powodu, iż zeszłoroczny delegat zbyt mało w tej sprawie dał objaśnień, a protokół zeszłego zjazdu członkom nie był komunikowany.

Oddział Kujawski. Kolportaż wydawnictw idzie dość ospale, tylko pocztówki idą dobrze. Inwentaryzacya cmentarzy i kościołów rozpoczęta i prowadzi się b. intensywnie.

Oddział Zawiercki. Kolportaż wydawnictw idzie bardzo słabo. Co do inwentaryzacyi to prowadzona być nie może z powodu tego, iż ani w Zawierciu, ani w okolicy żadnych starych kościołów i cmentarzy Zarząd Oddziału nie widzi.

Oddział Żbikowski. Oddział egzystuje dopiero dwa miesiące, a więc jeszcze sprawozdania dać nie może.

O ogólnej działalności Oddziałów T-wa w roku 1913 referuje p. M. Wisznicki — stwierdzając, iż działalność Oddziałów, biorąc naogół, w roku 1913 była intensywniejsza, niż lat poprzednich, a nawet niektóre z Oddziałów, które zaledwie wegetowały w roku ubiegłym, ujawniły dużo energii i pomysłowości, natomiast w innych — działalność osłabła.

Referent zwraca uwagę zebranych na szereg niedomagań Oddziałów, wynikających z wadliwej ich organizacji, zaznaczając, że krytyczny przegląd wszystkich stron działalności wydrukowany został w Nr. 15 „Ziemi“.

P. Bąkowski przedstawił zestawienie działalności Oddziałów i Centrali w wykresach, opierając je na sprawozdaniach, nadesłanych do rocznika. Wykresy te potwierdzają wywody p. M. Wisznickiego.

P. M. Wisznicki referuje potrzebę zreformowania schematu sprawozdań z działalności Oddziałów. Zebrani, zgadzając się w zasadzie na wywody p. Wisznickiego, uchwalają, by Centrala przygotowała projekt nowego schematu i przesała go Oddziałom, a te po rozpatrzeniu ich zwrócić je ze swemi uwagami i dopełnieniami.

P. W. Dąbrowski referuje sprawę schematu kasowego i proponuje przede wszystkim wykonanie przez Oddziały inwentarza i przystąpienie do tej pracy niezwłocznie.

Prezes K. Kulwiec referuje niektóre postulaty naszych organizacji społecznych i stwierdza, iż praca T-wa nie idzie tym torem, jakim iść powinna, a to dla tego, iż 1) jednostki, stojące na czele organizacji, nie wciągają szerszego koła osób do czynnej pracy, narzekając jedynie, że będąc obarczani różnorodną pracą, poddać „zbyt trudnym“ obowiązkom nie są w możności; 2) wybrani do Zarządu kierownicy Oddziałów nie starają się zaznajomić z „przeszłością towarzystwa“, ze wskazówkami doświadczenia innych Oddziałów i Centrali i starają się dość często ponownie „Amerykę odkrywać“, tracąc na to wiele czasu i energii na próżno. Wydane za ubiegłych lat 7 Roczniki Towarzystwa zawierają obfity materiał, z którym każdy odpowiedzialny kierownik Oddziału zaznajomić się winien. 3) Działalność Oddziałów ogranicza się bardzo często do zamkniętego koła „dobrze dobra-

nego* towarzystwa, przez co placówka taka nie ma w sobie podstawy trwałości i popularności, a sama idea krajoznawcza wiele na tem traci; 4) niektóre oddziały prowadzą działalność swą zbyt jednostronnie, ponieważ kierownikami ich głównymi są osoby, może i bardzo biegłe w jakiejś jednej gałęzi krajoznawstwa (meteorologia lub muzealnictwo), lecz nie mające odpowiednich zdolności organizacyjnych, albo wręcz pozbawione niezbędnych do tego zalet towarzyskich.

Po wysłuchaniu powyższych relacji i przeprowadzeniu krótkiej dyskusyi zebrani przyjęli jednomyślnie następującą rezolucyę:

„Delegaci Oddziałów Prowincjonalnych, rozważywszy szczegółowo przedstawione przez Zarząd Główny referaty i uwagi o działalności Oddziałów Twa Krajoznawczego w r. 1913, stwierdzają, iż tak co do treściwej, jako i co do formy organizacyjna praca Towarzystwa Krajoznawczego postępuje stale naprzód — zwracają jednak przy tem uwagę, że:

1-o. Niektóre Oddziały zbyt mało dokładają starań o ścisłe wykonywanie przyjętych względem ogólnych spraw Towarzystwa zobowiązań, zasklepiając się w drobnych miejscowych sprawach własnych, często przeważnie administracyjnej natury.

2-o. Niedostatecznie i starannie propagują wydawnictwa krajoznawcze.

3-o. Uchylają się od obowiązkowego przysyłania delegatów na doroczne narady z Zarządem Głównym w Warszawie.

4-o. Wobec powyższego zebrani wzywają odpowiedzialnych członków Zarządu (prezydya) Oddziałów do zastosowania energicznych kroków, aby nienormalne te zjawiska zostały ukrócone.

5-o. Szczegółnej uwadze Oddziałów poleca się:

a) Ścisłe przestrzeganie uchwały Zjazdu z d. 26/II i 1/XI 1911 roku w sprawie „bezwarunkowego stosowania się nie tylko do ustawy i regulaminu dla Oddz. Prowincjonalnych, lecz i do uchwał, powziętych na zebraniach delegatów, w razie zaś niemożności wykonania którejką z uchwał — niezwłocznego zawiadomienia o tem Zarządu Głównego“.

b) *Niezwłoczne uregulowanie zalegających rachunków organu „Ziemi”.*

c) *Niezawodne nadsyłanie do „Ziemi” sprawozdań i korespondencji krajoznawczych przynajmniej raz na kwartał.*

d) *Energiczne rozpowszechnianie wydawnictwa popularnego „Poznaj swój kraj”.*

P. S. Thugutt referuje sprawę bibliografii miast prowincjonalnych i proponuje zaprowadzenie specjalnych ksiąg bibliograficznych w każdym oddziale dla wciągania do nich wszelkich wzmianek w tygodnikach oraz innych pismach i wogóle — z wszelkich wydawnictw.

Po przeprowadzonej dyskusji Zebranie jednomyślnie przyjmuje następującą rezolucję:

1. „Wszystkie Oddziały zobowiązują się w ciągu dwóch tygodni od daty otrzymania protokołu z niniejszego zebrania zaprowadzić *księgi bibliograficzne*, obejmujące możliwie dokładny spis dzieł, wydawnictw, artykułów i notatek, dotyczących miejsca, w którym oddział istnieje, i jego najbliższej okolicy. Za okolicę uważany będzie obszar gubernii, w której oddział mieści się.

2. W księdze bibliograficznej notować należy:

a) Tytuły dzieł (dawnych lub nowoukazujących się), poświęconych opisowi danego terytorium lub zawierających o niem większe i bardziej interesujące wzmianki.

b) Tytuły większych artykułów, umieszczonych w pismach (dawnych lub bieżących).

c) Tytuły lub wzmianki o rękopisach, traktujących o danem terytorium (z odnotowaniem miejsca, gdzie się znajdują, i osoby lub instytucje, do której należą).

3. Z krótkich notatek dziennikarskich uwzględnić należy te, które zawierają dane:

a) o przeszłości terytorium jako całości;

b) o przeszłości poszczególnych zabytków: kościołów, zamków, pałaców, dworów, wsi i miast;

c) przyczynki biograficzne znakomitszych osobistości, które urodziły się lub działały na terytorium;

d) o stanie obecnym, dokonaniem zniszczeniu lub zamierzonej konserwacji zabytków;

e) dane o stanie przemysłu;

f) dane o ruchu ludności;

g) dane fotograficzne.

4. Pożądane jest przeglądanie możliwie większej ilości czasopism dla wyszukiwania w nich takich wzmianek; obowiązkowo Oddział uwzględnić powinien dane, mieszczące się w czasopismach, wychodzących na obszarze jego terytorium.

5. Odnalezione notatki wciągane będą do księgi bibliograficznej z nadmienieniem u góry miejscowości lub działu, do których się stosują (np. Kielce, Pińczów, Nowe Brzesko, emigracya, lasy, kopalnie i t. d.)

6. Do prowadzenia księgi bibliograficznej zobowiązany zostaje w każdym Oddziale jeden z członków Zarządu lub osoba uproszona przez Zarząd. W braku chętnych obowiązek ten spada na sekretarza Oddziału.

7. Każdy oddział obowiązuje się przesłać dosłowną kopię dokonanego spisu bibliograficznego do Centrali na sześć tygodni przed terminem listopadowego zebrania delegatów. Centrala natomiast obowiązuje się przedstawiać uwagi nad zebrany tą drogą materiałem na zjazdach i sporządzać jeden ogólny spis bibliograficzny, tyczący Królestwa“.

P. Kulwiec referuje o zjeździe muzeologów polskich w Krakowie i o postulatach przyjętych przez zjazd ten oraz formułuje wniosek o przystąpieniu do związku muzeów polskich. Odpowiednie postanowienie uzależniono od uchwał poszczególnych zarządów prowincjonalnych.

W sprawie dopełnienia listy członków korespondentów Zarząd prosi Oddziały o wyszukanie i przedstawienie odpowiednich kandydatów na te powiaty, które jeszcze korespondentów nie posiadają.

Delegat lubelski prosi o wyjaśnienie powodu zamknięcia oddziału w Suwałkach, na co prezes K. Kulwiec udziela wyjaśnień, po wysłuchaniu których na wniosek delegata kujawskiego, p. Piaseckiego, zebrani wyrażają jednomyślnie wotum zaufania dla Zarządu Głównego i potępienie dla ujawnionych na Zebraniu Ogólnem z d. 14 marca r. b. malkontentów, którzy w ostatnich czasach stale starają się zakłócić spokojną i owocną pracę Towarzystwa.

Delegat łowicki podnosi kwestyę organizowania odczytów i wyjednywania na nie pozwoleń. W dość długiej dyskusyi nad tą sprawą mówcy wskazują na różno-

rodne trudności, z jakimi pod tym względem Oddziały stale spotykają się i podnoszą szereg propozycji i środków zaradczych.

Po dyskusji zebrani uchwalają, by Zarząd Główny ułożył odpowiedni schemat w języku urzędowym do podań i zawiadomień w sprawie odczytów i referatów, oparty na obowiązujących w tym względzie przepisach prawa i postanowieniach obowiązujących, i dostarczył je do użytku oddziałów prowincjonalnych.

Wnioski Oddziałów:

Błotńskiego. 1) O ujednostajnieniu pieśni polskich dla wycieczek krajoznawczych.

Uchwalono, by Zarząd Główny, zaprosiwszy któregoś z muzyków, wybrał odpowiednie pieśni, wydał ich zbiór i rozesłał Oddziałom.

2) O ogłoszeniu konkursu na hasło Tow. Uchwalono by konkurs rozpisac i po wyborze odpowiedniej pieśni Oddziałom zakomunikować. Koszty wykonania obu wniosków mają być pokryte drogą repartycji przez wszystkie Oddziały.

Lubelskiego. 1) Pozostawienie Oddziałom swobody w umieszczaniu opisowych sprawozdań z rocznej działalności w Roczniku T-wa.

2) O zobowiązaniu Oddziałów do prenumerowania wszystkich pism polskich krajoznawczych.

3) O potrzebie zwrócenia się do Krakowskiej Akad. Umiejętn. w sprawie przyspieszenia wydawnictwa pozostałych rękopisów O. Kolberga pracy jego „Lud“.

W sprawie pierwszego wniosku, popieranego przez delegata lubelskiego, p. Wisznicki wyjaśnia, że sprawa ta w roczniku za 1913 rok została już do pewnego stopnia uwzględniona i w przyszłości, o ile Oddziały będą przysyłały związane i ściśle sprawozdania, umieszczane być mogą, lecz jednocześnie zaznacza, że Redakcja rocznika zastrzega sobie prawo robienia odpowiednich skrótów. Poza tem wszelkie obszerniejsze i aktualne sprawozdania Oddziałów mogą być drukowane w „Ziemi“.

By przygotować materiał do wniosku II, Zarząd zwrócił się do redakcji kilkudziesięciu pism polskich z zapytaniem, czy i jakie ulgi mogą być przyznane T-wu Krajoznawczemu. Redakcje zadeklarowały różne ustępstwa, wynoszące od 10% do 50%. Wykaz tych ustępstw

zostanie Oddziałom rozesłany. Zjazd poleca Oddziałom jak najszerze korzystanie z zadeklarowanych ustępstw.

W sprawie zwrócenia się do Krakowskiej Akademii Umiejętności o przyspieszenie wydania reszty rękopisu O. Kolberga dzieła jego „Lud“ — referuje w imieniu swego oddziału (lubelskiego) dr. Skibiński. Wniosek ten Zarząd Główny uważał za bardzo ważny i aktualny i dla tego wydelegował delegata swego do Krakowa w celu bezpośredniego porozumienia się w tej sprawie z Akademią. Szczegóły porozumienia tego referuje prezes K. Kulwieć.

Po krótkiej dyskusji i wyjaśnieniach jednomyślnie uchwalono: w celu przysporzenia Akademii środków na dokończenie wydawnictwa „Lud“ Kolberga wszystkie Oddziały zobowiązują się wziąć do rozprzedaży po 2 komplety wydanych już poprzednio 23 tomów „Ludu“ O. Kolberga w cenie po 30 koron loco Kraków. Sprowadzenie wydawnictwa tego i wogóle dopilnowanie wykonania powziętej uchwały polecono Zarządowi Głównemu. Poza tem uchwalono nabyć dla każdego Oddziału po jednym egzemplarzu ostatnio wydanego przez Akademię tomu O. Kolberga „Wołyń“.

W sprawie wniosku Oddziału łódzkiego „O zwołowaniu zjazdów delegatów w przeddzień Zebrań Ogólnych Centrali w Warszawie“ prezes K. Kulwieć oświadcza, iż wniosek ten porusza sprawę b. ważną i dla ogólnych spraw pożądaną, obecnie jednak Zarząd Główny potrzebie tej uczynić zadość nie był w stanie, ponieważ łączenie dwóch tak ważnych i obfitych w materyał, wymagających przygotowania spraw, jak doroczne Zebranie sprawozdawcze i zebranie delegatów, przeszło możność i siły Centrali, która nie była w stanie wszystkiego na jeden termin wykonać—i na przyszłość Zarząd Główny kategorycznego zobowiązania w tym względzie na siebie przyjmując nie może.

Drugi wniosek Oddziału łódzkiego został już załatwiony łącznie z referatem p. W. Dąbrowskiego.

W myśl potrzeby wykszolenia kierowników wycieczek krajoznawczych, referowanej przez delegata ostrołęckiego, wzywającego Centralę do urządzenia systematycznych z tego zakresu kursów w Warszawie dla delegatów oddziałowych, po krótkiej dyskusji wyjaśniło się, że projekt ten jest niewykonalny z różnych względów—

natomiast Członkowie Oddziałów prowincjonalnych, pragnący wyrobić się na odpowiednich przewodnikach wycieczek, powinni przyjmować udział w wycieczkach, organizowanych przez Centralę, by przyjrzeć się im bezpośrednio—poza tem sporo informacji teoretycznych znajdują oni w „Metodyce Wycieczek Krajoznawczych“.

Wniosku „O potrzebie zniesienia dziesięciny, nadmiernie obciążającej budżety Oddziałów prowincjonalnych“, jako cofniętego w imieniu wnioskodawców przez delegata radomskiego, nie rozważano i zebranie zamknięto o godzinie 3 po południu.

Prezes *Kazimierz Kulawiec*.

Sekretarz *Edward Bogucki*.

